

Рік XI.

Р. 1902 кн. VI.

Т. I.

ЗАПИСКИ

НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМЕНІ ШЕВЧЕНКА

видаються чотири рази на рік редакцією
МІХАЕЛА ХРУШЕВСЬКОГО.

MITTHEILUNGEN

DER ŠEVČENKO-GESELLSCHAFT DER WISSENSCHAFTEN IN LEMBERG

REDIGIRT VON

MICHAEL HRUŠEVSKYJ.

XI Jahrgang.

1902, VI B.

B. L.

Накладом Наукового Товариства імени Шевченка

З друкарні Наукового Товариства імени Шевченка
під зарядом К. Беднарського.

Вийшло 30/XII с. с. 1902⁷⁸

Jako wszystkie w tym kontrakcie obwarowane kondycye iak nayrzeteiniej ze wszystkich miar mają być wypełnione przy podpisie naszym dopraszamy się, aby tenże kontrakt przez przeswiętny urząd cyrkularny był stwierdzony. Signat. w Mszańcu dnia 1 februarii 1788.

Наступають підписи више наведених підданих і підпис мабуть свідка Jos. Factor.

Ся умова затверджена була в Самборі 2 цвітня 1811. Від сього часу мала камера в Мшанци лиш 8 □ моргів поля, яке перед 10 літами купив тутешній газда, і около 70 □ моргів ліса на горі Магурі.

М. Зубрицький.

Т а д е й Р и л ь с ь к и й .

Некрологічна замітка.

Наше Товариство понесло нову утрату в особі свого довголітнього члена й співробітника Тадея Рильського, що вмер 25 с. с. вересня.

Покійник був одним з найбільше характеристичних репрезентантів українського національного руху минушого століття. Родившись в панській польській родині, він під впливом демократичного й поступового руху 50—60-х рр. зриває з шляхетськими кругами, з якими звязувало його походження, пристає до українофільства й протягом цілого життя переводить в дійсність народолюбні, українофільські змагання, що захопили його в молодости, — не зражуючи ся обуренням, денунціяціями і всякими прикростями, які поведення його будило серед панства. Оженивши ся з селянкою з свого села, він господарив, стараючи ся своїм прикладом, своїми зносинами з селянами і школою, якою щиро інтересував ся, впливати на економічне й духове піднесення селян, і мав серед них незвичайні симпатії й популярність. З другого боку се близьке позитє з селянством виробило в нім незвичайного знавця народнього життя, яке в нім все будило незвичайні симпатії, ба навіть ентузіязм. Свої спостереження над сим житєм, нераз дуже тонкі, й сим ентузіязмом перейняті, представив він в одній з більших своїх статей — дуже цінній: „Къ изученію украинскаго народнаго міровоззрѣнія“ (Кіев. Страница 1888—1890).

Писав Рильський не багато: господарство й сільські інтєреси не багато лишали йому на те часу й спромоги. Літературну діяльність розпочав він дописями в Основі 1861—2 рр., дуже

цінними для пізнання тодішніх відносин, і пізнійше дописував до часописей, але сі пізнійші дописи, анонімні або криптонімами підписані, не легко вибрати. Предметом його особливих інтересів, ще з університетських часів, була економіка: він працював над системою політичної економії, в котру вносив свої власні практичні спостереження. Оброблення її одначе, з вище показаних причин, ішло дуже поволі. Першу частину свого економічного трактату видрукував він в I—II т. наших Записок (1891—2) п. н.: Студії над основами розкладу багатства. Дальшу частину, призначену для Записок, він обробляв до смерти, і як зачуваємо, під час свого остатнього побуту в Криму зимою 1901—2 р. значно посунув наперед. Але чи довів її до повного викінчення, не знаємо.

М. Грушевський.

До некрольогу Остапа Терлецького.

Д. М. Павлик звернув нашу увагу на те, що слова некрольога О. Терлецького (Записки т. XLVIII, Miscell. с. 13), де говорить ся про відносини небіжчика до Драгоманова, можуть бути толковані так, мов би вплив Драгоманова звів Терлецького на дорогу революційної діяльності та відвів від чисто наукової роботи його, а може й ще декого. Щоб усунути таке евентуальне толковання слів пок. Терлецького, наведених у мене, д. Павлик подає деякі виймки з кореспонденції Драгоманова та де що з спогадів, — містимо їх охоче в надії, що вони послужать до вияснення мало звісних відносин Терлецького до Драгоманова (див. вище статю дра Франка про Терлецького).

Д. Павлик підносить, що Драгоманов не був прихильником „гострої суспільної діяльності“, та дуже критично ставив ся до тодішнього російського революціонізму і не годив ся з його способом писати популярні революційні брошюри, яких перекладом та видаваннем займав ся Терлецький. Спеціально брошюра „Правдиве слово хлібороба“, за яку арештований був Терлецький, не подобала ся Драгоманову (факт, використаний і дром Франком в його статі), і він радив бодай пропустити місця, що могли стягнути конфіскату, та Терлецький не згодив ся, покликаючи ся на накази компанії, що давала друкувати йому віденські брошюри з 1875 р. „Драгоманов не мав із тою компанією нічого спільного“, та й взагалі, каже д. Павлик, „можна-б написати цілу статю виключно про антибунтарський, антилігі-